

*Sygn. akt* IV Ca 1405/12

## WYROK

### W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

**Dnia** 15 października 2013r.

**Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie IV Wydział Cywilny - Odwoławczy**

**w składzie:**

**Przewodniczący**-Sędzia SO Wojciech Szcząska

**Sędzia** SO Grażyna Kramarska (spr.)

**Sędzia** SR del. Julita Wyrebiak - Romero

**Protokolant** Ewelina Kaput

**po rozpoznaniu w dniu** 15 października 2013r. w Warszawie

**na** rozprawie

**sprawy z powództwa** G. S.

**przeciwko** (...) S. A. w C.

o zwolnienie od egzekucji

**na skutek** apelacji powódki od wyroku Sądu Rejonowego w Legionowie z dnia 6 marca 2012r.

**sygn. akt** I C 227/10

1. oddala apelację;

2. zasądza od G. S. na rzecz (...) S. A. w C. kwotę 1.800 zł. (jeden tysiąc osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

**Sygn. akt IV Ca 1405/12**

## UZASADNIENIE

Powódka G. S. w dniu 16 czerwca 2010r. wniosła pozew o zwolnienie od egzekucji, stanowiącego jej majątek osobisty, rachunku bankowego, kierując pozew przeciwko pozwanej (...) S.A. z siedzibą w C., będącej wierzycielem w sprawie egzekucyjnej prowadzonej przeciwko dłużnikowi M. S. i jego małżonce G. S.. Jako podstawę powództwa powódka wskazała art. 891<sup>2</sup> § 2 k.p.c.

Pozwana (...) S.A. z siedzibą w C. wniosła o oddalenie powództwa, podnosząc zarzut bezskuteczności wobec niej umowy majątkowej małżeńskiej łączącej dłużnika i jego małżonkę - powódkę.

Wyrokiem z dnia 6 marca 2012r. Sąd Rejonowy w Legionowie oddalił powództwo w całości oraz zasądził od powódki na rzecz pozwanej koszty procesu.

Sąd Rejonowy ustalił, że powódka i dłużnik M. S. pozostają w związku małżeńskim od dnia 14 sierpnia 1982r. W dniu 9 sierpnia 1999r. Sąd Rejonowy w Ciechanowie wydał nakaz zapłaty zasądzając od M. S. na rzecz (...) S.A.

z siedzibą w C. należności pieniężne z odsetkami, natomiast postanowieniem z dnia 1 lutego 2002r. powyższemu nakazowi nadano klauzulę wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika G. S. z ograniczeniem jej odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością ustawową. Wierzytelność przeciwko dłużnikowi M. S. powstała, gdy małżonkowie G. i M. S. pozostawali w ustawowej wspólności małżeńskiej majątkowej, gdyż umowę o wyłączeniu wspólności ustawowej zawarli dopiero w dniu 5 grudnia 2002r. W dniu 7 grudnia 2009r. wierzyciel złożył do Komornika Sądowego wniosek o wszczęcie egzekucji z majątku dłużnika M. S. oraz jego małżonki. W dniu 11 grudnia 2009r. Komornik dokonał zajęcia rachunku bankowego powódki, a w dniu 13 stycznia 2010r. na jej wniosek, po okazaniu umowy majątkowej małżeńskiej, zwolnił spod egzekucji zajęte rachunki bankowe. Postanowienie Komornika w tym przedmiocie zostało uchylone przez Sąd Rejonowy w Legionowie w dniu 28 kwietnia 2010r.

Sąd Rejonowy uznał, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie, w pierwszym rzędzie wskazując na to, że powódka podała błędną podstawę prawną swego żądania, gdyż sytuacja prawna uregulowana w art. 891<sup>2</sup> § 1 k.p.c. - na który powołała się powódka - dotyczy rachunku wspólnego dłużnika i jego małżonka oraz powództwa o zwolnienie od egzekucji rachunku wspólnego małżonków, z ustalonego w niniejszej sprawie stanu faktycznego wynika zaś, iż rachunek bankowy powódki został założony po zawarciu przez nią umowy majątkowej małżeńskiej, w związku z czym nie jest to wspólny rachunek małżonków S., lecz składnik majątku osobistego powódki. Zdaniem Sądu Rejonowego właściwą podstawą prawną żądania powódki jest przepis art. 841 § 1 k.p.c. z tym, że żądanie to nie może być uwzględnione także na tej podstawie. Powódka twierdziła, że Komornik narusza jej prawa, gdyż niesłusznie prowadzi egzekucję z jej osobistego rachunku bankowego, na którym gromadziła środki z wynagrodzenia za pracę stanowiące jej majątek osobisty od dnia zawarcia z mężem umowy o rozdzielności majątkowej. Wobec powołania się przez pozwaną na zarzut bezskuteczności względem niej umowy majątkowej małżeńskiej należało w ocenie Sądu Rejonowego przyjąć, że między małżonkami G. i M. S. od dnia 14 sierpnia 1982r. istnieje nadal z mocy ustawy wspólność majątkowa. Małżonek może bowiem powoływać się względem innych osób na umowę majątkową małżeńską wówczas, gdy jej zawarcie oraz rodzaj były tym osobom wiadome (art. 47<sup>1</sup> krio). Umowa o rozdzielności majątkowej, na którą wskazuje powódka, została zawarta w dniu 5 grudnia 2002r. tj. po powstaniu wierzytelności pozwanej oraz po nadaniu klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty przeciwko powódce. Nie jest zatem możliwe, aby wierzyciel posiadał wiedzę o jej zawarciu i dlatego też nie można uznać skuteczności tej umowy wobec wierzyciela (...) S.A. Sąd Rejonowy wskazał też na to, że o możliwości powołania się wobec wierzyciela na wyłączenie przez małżonków ustroju wspólności majątkowej małżeńskiej decyduje data powstania wierzytelności, a nie data wszczęcia egzekucji. Z uwagi na bezskuteczność umowy majątkowej małżeńskiej wobec wierzyciela (...) S.A. środki zgromadzone na zajętych rachunkach bankowych, założonych jedynie na powódkę, w istocie wchodziły w skład majątku wspólnego dłużnika i jego małżonki.

W apelacji od tego wyroku powódka zaskarżyła wyrok w całości i wniosła o jego zmianę przez uwzględnienie powództwa, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania. Powódka sformułowała zarzut naruszenia art. 233 k.p.c. poprzez brak rozważenia całości materiału dowodowego zebranego w sprawie, w sposób wszechstronny i bezstronny oraz poprzez przekroczenie ram swobodnej oceny dowodów. W uzasadnieniu apelacji powódka powołała się na to, że przy prawidłowym ustaleniu stanu faktycznego oraz podstawy prawnej żądania pozwu Sąd Rejonowy błędnie uznał, że skoro zawarta przez powódkę umowa majątkowa małżeńska jest bezskuteczna, to wszystkie środki zgromadzone na rachunku bankowym założonym przez powódkę wchodziły w skład majątku wspólnego powódki i jej małżonka- dłużnika podczas, gdy środki te pochodzą wyłącznie z wynagrodzenia za pracę powódki, a zatem stanowią jej majątek odrębny.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powódki nie zasługuje na uwzględnienie.

Rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego odpowiada prawu, choć niecelowe było dokonywanie przez ten Sąd ocen na okoliczność, w skład jakiego majątku (odrębnego powódki czy wspólnego powódki i jej małżonka) wchodzi zajęty przez Komornika składnik majątkowy. Powództwo w niniejszej sprawie podlegało bowiem oddaleniu wprost z uwagi na brak po stronie powódki legitymacji procesowej czynnej do dochodzenia zwolnienia zajętego przedmiotu od egzekucji na podstawie art. 841 § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem **osoba trzecia** może w drodze powództwa

żądać zwolnienia zajętego przedmiotu od egzekucji, jeżeli skierowanie do niego egzekucji narusza jej prawa. Kwestia uznania małżonka dłużnika, przeciwko któremu została nadana klauzula wykonalności na podstawie art. 787 k.p.c., za osobę trzecią, o której mowa w art. 841 § 1 k.p.c., była różnie oceniana na przestrzeni lat, jednak ostatecznie wypowiedział się na ten temat Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 19 listopada 2008r. III CZP 105/08 stwierdzając, że małżonkowi dłużnika, przeciwko któremu - na podstawie art. 787 § 1 k.p.c. w brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 10 ustawy z dnia 19 grudnia 1975 r. o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. Nr 45, poz. 234) - została nadana klauzula wykonalności z ograniczeniem jego odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością majątkową, nie przysługuje powództwo o zwolnienie zajętego przedmiotu od egzekucji (art. 841 § 1 k.p.c.). Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie w pełni ten pogląd podziela, zwracając jednocześnie uwagę na to, że wcześniej podobnie Sąd Najwyższy orzekał w postanowieniu z dnia 13 czerwca 2001r., II CKN 498/00, wyroku z dnia 9 stycznia 2003r., IV CK 327/02, oraz w uchwale z dnia z dnia 17 października 1995r., III CZP 143/95. Uzasadnieniem dla odmowy przyznania małżonkowi dłużnika statusu osoby trzeciej jest to, że osobą trzecią, w rozumieniu art. 841 § 1 k.p.c., jest inna osoba niż wymieniona w treści tytułu wykonawczego. Z chwilą zaś nadania przeciwko małżonkowi dłużnika klauzuli wykonalności staje się on - według treści tytułu wykonawczego (art. 776 k.p.c.) - dłużnikiem egzekwowanym i uzyskuje status strony postępowania egzekucyjnego. Jako stronie postępowania egzekucyjnego służą mu te same środki obrony przed bezprawną egzekucją, które służą „głównemu” dłużnikowi, nie służy zaś powództwo, którym bronić swych praw może osoba nie będąca dłużnikiem. Skoro nakazowi zapłaty wystawionemu przeciwko dłużnikowi M. S. została nadana klauzula wykonalności także przeciwko jego małżonce – powódce, to powódka stała się dłużniczką - stroną postępowania egzekucyjnego. Także przeciwko niej jako dłużniczce to postępowanie się toczy zgodnie z treścią tytułu wykonawczego. Tym samym nie jest ona osobą trzecią w stosunku do tego postępowania egzekucyjnego, w którym doszło do zajęcia przedmiotowej wierzytelności z tytułu prowadzenia rachunku bankowego (skrótowo określanego mianem zajęcia rachunku bankowego). Nie będąc zaś osobą trzecią, nie jest legitymowana do wniesienia powództwa o zwolnienie zajętego przedmiotu od egzekucji, niezależnie od tego, w skład jakiego majątku składnik ten wchodzi.

Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy oddalił apelację powódki na podstawie art. 385 k.p.c. O kosztach procesu przed Sądem II instancji orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z § 6 pkt 6 i § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, obciążając powódkę jako stronę przegrywającą proces kosztami zastępstwa procesowego poniesionymi w postępowaniu apelacyjnym przez stronę pozwaną.